

Lag om ändring i ledningsrättslagen (1973:1144);

SFS 2015:371

Utkom från trycket
den 12 juni 2015

utfärdad den 4 juni 2015.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om ledningsrättslagen (1973:1144)

dels att 1, 12 och 13 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 36 §, av följande lydelse.

1 §² Enligt denna lag kan den som för en ledning eller annan anordning vill utnyttja ett utrymme inom en fastighet få rätt till det (ledningsrätt). En fråga om ledningsrätt prövas vid en förrättning.

En ledningsrätt omfattar, enligt vad som bestäms vid förrättningen, befogenheten att inom fastigheten vidta de åtgärder som behövs för att dra fram och använda en ledning eller annan anordning. På begäran av ledningsrättshavaren får det beslutas att ledningsrätten ska höra till ledningsrättshavarens fastighet eller inskrivna tomträtt.

Om en tomträtt gäller i fastigheten och har skrivits in, upplåts ledningsrätt i tomträtten. Det som sägs i denna lag om fastighet och fastighetsägare ska i fråga om ledningsrätt i en tomträtt avse tomträtten och tomträttshavaren.

12 §³ Mark eller annat utrymme för en ledning eller sådan anordning som avses i 2 a § får tas i anspråk på en fastighet, om det inte orsakar synnerligt men för fastigheten.

Även om synnerligt men uppkommer, är en fastighet skyldig att avstå utrymme, om ledningen eller den avsedda ledningen är av väsentlig betydelse från allmän synpunkt eller om den enligt beslut av en koncessionsmyndighet ska dras fram över fastigheten. Om ägaren begär det, ska fastigheten lösas in. Är olägenheten begränsad till en viss del av fastigheten, ska endast den delen lösas in.

Ledningsrättshavaren har rätt att lösa en sådan fastighet eller del av fastighet som avses i andra stycket, om detta skulle medföra endast en ringa höjning av ersättningen till fastighetsägaren och denne inte har ett beaktansvärt intresse av att behålla fastigheten eller fastighetsdelen. Vid bedömningen av frågan om det finns en rätt till inlösen, ska kostnaden för en åtgärd som anges i 4 kap. 1 § fjärde stycket expropriationslagen (1972:719) räknas in i ersättningen.

¹ Prop. 2014/15:74, bet. 2014/15:CU13, rskr. 2014/15:212.

² Senaste lydelse 2006:43.

³ Senaste lydelse 2010:819.

Vid upplåtelse och inlösen enligt denna paragraf tillämpas 1 kap. 3 och 4 §§ expropriationslagen. En särskild rätt som staten har kan dock rubbas, om rättigheten inte är en vägrätt. Vidare får det beslutas att rätten till utrymme för ledningen eller anordningen ska ha företräde framför en särskild rätt som har tillskapats genom expropriation eller annat tvångsförvärv eller vid fastighetsbildning eller på liknande sätt, dock inte om den särskilda rätten är en vägrätt.

Andra och tredje styckena tillämpas inte vid upplåtelse av ledningsrätt i en tomträtt.

13 §⁴ I fråga om ersättning för upplåtelse och inlösen enligt 12 § eller en åtgärd enligt 12 a § tillämpas 4 kap. expropriationslagen (1972:719).

Om en innehavare av en rättighet som minskar en fastighets värde har rätt till ersättning, ska det värde som tillgodoräknas fastighetens ägare enligt första stycket minskas med det belopp som motsvarar den värdeminskning för fastigheten som rättigheten inneburit. Om det värde som ska tillgodoräknas fastighetens ägare inte kan minskas utan att skada uppkommer för innehavaren av en fordran med bättre rätt, minskas i stället ersättningen till rättighetshavaren med motsvarande belopp.

Vid upplåtelse av ledningsrätt i en tomträtt har även fastighetsägaren och en innehavare av en rättighet i fastigheten rätt till ersättning enligt denna paragraf.

36 § Om en tomträtt upplåts och skrivs in, gäller därefter en ledningsrätt som har upplåtits i fastigheten i stället i tomträten. Detsamma gäller om en tomträtt utvidgas till att omfatta utrymmet för en tidigare upplåten ledningsrätt.

Om en tomträtt upphör att gälla till följd av uppsägning eller av någon annan orsak, gäller därefter en ledningsrätt som har upplåtits i tomträten i stället i fastigheten. Detsamma gäller om en tomträtt inskränks så att utrymmet för en tidigare upplåten ledningsrätt inte längre omfattas av tomträten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för en ansökan om ledningsrätt som har gjorts före ikraftträdandet.

3. Bestämmelserna i 36 § tillämpas även i fråga om en ledningsrätt som har upplåtits före ikraftträdandet när det gäller tomträtter som upplåts därefter.

4. I fråga om en tomträtt som har upplåtits före den 1 januari 1954 tillämpas de nya föreskrifterna endast om parterna har avtalat att lagen (1953:415) angående ändring i lagen den 14 juni 1907 (nr 36 s. 1) om nyttjanderätt till fast egendom ska gälla för tomträten och avtalet har skrivits in.

På regeringens vägnar

MORGAN JOHANSSON

Johan Danelius
(Justitiedepartementet)